

Dosarul nr.3ra-64/22
2-20120520-01-3ra-25012022

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: T. Avasiloaie)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

DECIZIE

08 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Aliona Miron

examinând recursul depus de Alexandr Pașuta, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Pașuta împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea refuzului ca fiind ilegal, anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și achitarea diferenței pensiei recalculate,

împotriva deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Alexandr Pașuta și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La 28 septembrie 2020, Alexandr Pașuta a depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea refuzului ca fiind ilegal, anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia pentru perioada anterioară.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în cadrul organelor afacerilor interne în perioadele: 05 septembrie 1982 – 16 august 1994; 01 decembrie 1996 – 11 mai 1998 și 17 aprilie 2001 – 03 octombrie 2005.

În baza ordinului nr.111ef din 12 octombrie 2005 al Ministerului Afacerilor Interne și contractului individual de muncă, raportul de serviciu în organele afacerilor interne a încetat, cu dreptul de a primi pensia pe linia MAI.

În acest sens, Ministerul Afacerilor Interne a efectuat calculul vechimii sale în muncă, pentru stabilirea pensiei, care la situația din 03 octombrie 2005, a fost calculată de 20 de ani.

În baza acestui calcul i-a fost stabilită pensia pe linia MAI în proporție de 50% din cuantumul soldei, reieșind din vechimea în muncă de 20 de ani.

Nefiind de acord, s-a adresat în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, solicitând recalcularea vechimii în muncă.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea, a fost recunoscut ca fiind neîntemeiat refuzul Ministerului Afacerilor Interne expus în răspunsul nr.10-P-605/17 din 05 decembrie 2017 privind recalcularea vechimii în muncă și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să-i recalculeze vechimea în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri, două luni vechimea pentru o lună de serviciu, pentru perioadele: 24 mai 2001 – 04 august 2004 și 17 august 2005 – 03 octombrie 2005. Hotărârea a devenit irevocabilă la 11 decembrie 2018.

La 12 iulie 2019, Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr.112ef „Cu privire la executarea hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 07 noiembrie 2018 în privința lui Pașuta Alexandr Nicolae”, prin care s-a ordonat recalcularea vechimii sale în muncă, cu includerea perioadei cu înlesniri, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pentru perioada de activitate 24 mai 2001 – 04 august 2004 și 17 august 2005 – 03 octombrie 2005.

La 16 august 2019, reclamantul s-a adresat Casei Teritorial de Asigurări Sociale Bălți cu cererea nr.02/2019/2188, solicitând recalcularea pensiei, reieșind din vechimea în muncă recalculată, în care a fost inclusă perioada cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți i-a fost recalculat cuantumul pensiei, reieșind din stagiul vechimii în muncă de 23 de ani și 5 luni, pensia majorată fiindu-i stabilită începând cu 07 noiembrie 2018 (data pronunțării hotărârii judecătorești, prin care MAI a fost obligat să-i recalculeze vechimea în muncă), concomitent i s-a achitat diferența pensiei tot începând cu această dată. Decizia respectivă a recepționat-o la 24 februarie 2020.

Reclamantul a susținut că, nefiind de acord cu decizia organului de asigurări sociale, la 26 februarie 2020 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând modificarea datei de stabilire a pensiei majorate, fixând din 03 octombrie 2005, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 03 octombrie 2005.

Prin răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă a fost respinsă din motiv că în hotărârea din 07 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru și încheierea din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a menționat din ce dată urmează să-i fie recalculată pensia. Astfel, pensia a fost recalculată începând cu 07 noiembrie 2018, data pronunțării hotărârii judecătorești, or, reieșind din prevederile art.51 alin.(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor se efectuează de la data în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Respectiv, temei de recalculare a pensiei din data stabilirii inițiale – 03 octombrie 2005, nu este.

Alexandr Pașuta a subliniat că Casa Națională de Asigurări Sociale în răspunsul său nu a indicat calea, termenul și ordinea de atac al acestuia.

Astfel, consideră refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020 și decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, în partea datei stabilirii pensiei majorate începând cu 07 noiembrie 2018, ca fiind ilegal, din următoarele motive.

Conform art.1 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993, militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Din dispozițiile art.13 lit.a) din Lege nr.1544 din 23 iunie 1993 (în redacția Legii din anul 2009), cert rezultă că, dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. La data de 03 octombrie 2005 stagiul necesar pentru calcularea pensiei pentru vechimii în muncă era de 20 de ani.

Totodată, reieșind din prevederile art.14 din aceeași Lege, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3 procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Reclamantul a precizat că organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 03 octombrie 2005 era Ministerul Afacerilor Interne, în mod eronat a stabilit că pensia sa urmează a fi calculată în mărime de 50% din cuantumul soldei, întrucât această concluzie contravine legislației în vigoare.

Cu toate că, la situația din 03 octombrie 2005, stagiul necesar pentru stabilirea pensiei, era de 20 de ani, totuși la data depunerii cererii de pensionare el avea o vechime totală în serviciu de 23 de ani și 05 luni.

Ministerul Afacerilor Interne (în competența căruia la acel moment era stabilirea pensiei colaboratorilor organelor afacerilor interne) urma să-i calculeze și să-i stabilească pensia în proporție de 59% din cuantumul soldei. Or, dacă se reduce din perioada totală de muncă perioada de 20 de ani, atunci se primește o diferență de 03 ani și 05 luni, care urmează a fi calculată cu 3% pentru fiecare an din suma soldei, dar nu mai mult de 75%.

În viziunea reclamantului din vina organului cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei, care la data de 03 octombrie 2005 era Ministerul Afacerilor Interne, i-a fost stabilită o pensie în mărime doar de 50%, deși trebuia să fie în proporție de 59% din suma soldei,

situație ce a generat achitarea unei pensii mai mici, începând cu 03 octombrie 2005 – până în prezent.

Totodată, conform art.54 din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Prevederi similare se conțin și în art.35 alin.(2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

Iar, potrivit art.50 din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare – de la data eliberării din serviciu.

Din cele menționate, reclamantul consideră că Casa Națională de Asigurări Sociale urma să-i stabilească pensia majorată începând cu data de 03 octombrie 2005 și nicidecum cu 07 noiembrie 2018 (data pronunțării hotărârii judecătorești de recalculare a vechimii în muncă), or, prin actul judecătoresc i-a fost recunoscut un drept deja existent la data eliberării din serviciu.

Deci, Casa Națională de Asigurări Sociale era obligată să-i modifice data stabilirii pensiei în mărime de 59% din suma soldei, fixând din 03 octombrie 2005, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia achitată pentru perioada anterioară, începând cu 03 octombrie 2005.

Subsidiar, reclamantul a reținut că prin prisma art.14 din Convenția pentru interzicerea discriminării și art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, noțiunea de „*bun*” înglobează orice interes al unei persoane de drept privat ce are valoare economică, astfel încât dreptul la pensie, și, evident, dreptul la salariu sunt asimilate dreptului de proprietate.

Din această perspectivă pensia pentru vechimea în serviciu constituie un drept de proprietate în sensul Convenției și Protoalelor adiționale, iar reducerea mărimii acesteia prin recalcularea ei se poate echivala cu o expropriere, întrucât conform art.316 alin.(2) din Codul civil și art.46 din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu poate fi silit a ceda proprietatea sa, afară numai pentru cauză de utilitate publică pentru o dreaptă și prealabilă despăgubire.

Așadar, refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de-a-i achita diferența pensiei începând cu 03 octombrie 2005, prin prisma practicii Curții Europene a Drepturilor Omului și legislației naționale, se echivalează cu exproprierea.

În contextul enunțat, Alexandr Pașuta a solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegală decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, cu anularea acesteia în partea datei de stabilire a pensiei majorate nu începând cu „07 noiembrie 2018”, dar începând cu „03 octombrie 2005” (data de la care a fost stabilită pensia); recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020, prin care s-a respins cererea prealabilă privind modificarea datei stabilirii pensiei majorate, cu anularea acestuia; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită act administrativ, prin care să fie modificată data stabilirii pensiei recalculate, fixând din 03 octombrie 2005, precum și obligarea achitării

diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 03 octombrie 2005.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Alexandr Pașuta.

La 09 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Alexandr Pașuta, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 10 iunie 2021 a prezentat motivarea apelului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Alexandr Pașuta și menținută hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 01 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Alexandr Pașuta, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la 03 decembrie 2021 a prezentat motivarea recursului, solicitând casarea deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârii din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului Alexandr Pașuta, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, nu au fost dovedite circumstanțele considerate de instanța de apel ca fiind stabilite, cu aplicarea eronată a normelor de drept material în special a art.61 alin.(1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993, or, norma dată de drept este aplicabilă doar situațiilor în care pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar oferi dreptul la majorarea pensiei, pe când în speță, dânsul nu a prezentat acte care i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, dar a prezentat acte care confirmă că la stabilirea pensiei s-au admis unele erori de natură să afecteze cuantumul pensiei stabilite.

La caz trebuiau să fie aplicate dispozițiile art.54 din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, potrivit cărora sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia, se achită pentru perioada precedentă fără limite în timp.

De aici rezultă că în cazul în care persoana nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei din vina organului care a stabilit pensia, persoana respectivă are dreptul să pretindă achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

Or, culpa că la situația din 03 octombrie 2005 nu i s-a calculat corect vechimea în muncă, drept consecință fiindu-i stabilită pensia mai mică în quantum de 50% în schimb de 59% din soldul sumei, o poartă Ministerul Afacerilor Interne.

Din cele menționate, recurentul consideră că în prezentul litigiu instanțele de judecată trebuiau să aplice prevederile art.54 din Legea nr.1544/1993, ceea ce a fost ignorat.

În viziunea recurentului, organul de asigurări sociale, reieșind din circumstanțele cauzei și cadrul legal aplicabil speței, trebuia să-i majoreze pensia, cu achitarea diferenței pensiei recalculate, începând cu 03 octombrie 2005, data apariției dreptului la pensie, dar nu cu 07 noiembrie 2018.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 21 septembrie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei nu atestă faptul când dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat participanților la proces.

Totodată, din materialele cauzei rezultă că la 21 decembrie 2021 lui Alexandr Pașuta i-a fost notificată, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr.DS800598297AS (f.d. 82).

În condițiile enunțate, recursul inițial din 01 octombrie 2021 și cel motivat din 03 decembrie 2021, au fost depuse cu respectarea prevederilor art.245 din Codul administrativ.

La 25 ianuarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale copia recursului (nemotivat și cel motivat) depus de Alexandr Pașuta, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, notificată ultimei la 31 ianuarie 2022, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr.DS8005984909AS (f.d.95), însă intimata nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție examinând admisibilitatea recursului depus de Alexandr Pașuta, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi, prin încheierea din 11 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție, l-a numit pentru examinarea în fond în complet din 5 judecători.

Conform art.247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a considerat inoportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticile recurentului au fost expuse cu suficientă claritate.

Potrivit art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii, din următoarele motive.

Conform art.248 alin.(1) lit.c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

În conformitate cu art.194 alin.(2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

Aplicabile litigiului sunt și prevederile art.244 alin.(2) coroborat cu art.231 alin.(2) din Codul administrativ, care reglementează că, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap.III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap.II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La acest capitol, se rețin și dispozițiile art.22 alin.(1) coroborat cu art.219 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din materialele cauzei rezultă că la 28 septembrie 2020, Alexandr Pașuta s-a adresat în instanța de contencios administrativ cu prezenta acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând recunoașterea ca fiind ilegală decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, cu anularea acesteia în partea datei de stabilire a pensiei majorate nu începând cu „07 noiembrie 2018”, dar începând cu „03 octombrie 2005” (data de la care a fost stabilită pensia); recunoașterea ca fiind ilegal refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020, prin care s-a respins cererea prealabilă privind modificarea datei stabilirii pensiei majorate, cu anularea acestuia; obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită act administrativ, prin care să fie modificată data stabilirii pensiei recalculate, fixând din 03 octombrie 2005, precum și obligarea achitării diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu 03 octombrie 2005.

Prin hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, menținută prin decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea depusă de Alexandr Pașuta.

Fiind investite cu judecarea prezentei cauze, prima instanță și instanța de apel au motivat soluția de respingere a acțiunii reieșind din faptul că, prin hotărârea din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, (irevocabilă din 10 decembrie 2018), Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să recalculeze lui Alexandr Pașuta vechimea în muncă, cu avantaje pentru perioada efectuării serviciului în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al CP mun. Bălți, calculând două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (f.d. 7 din dosarul administrativ).

Instanțele de judecată ierarhic inferioare au remarcat că dreptul lui Alexandr Pașuta la recalcularea pensiei a apărut din momentul pronunțării hotărârii din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, care a condiționat emiterea certificatului nr.19672 din 12 august 2019 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți, care reprezintă un act suplimentar ce oferă lui Alexandr Pașuta dreptul la majorarea pensiei anterior stabilite.

Instanțele de judecată au concluzionat că Casa Națională de Asigurări Sociale corect a recalculat pensia lui Alexandr Pașuta începând cu 07 noiembrie 2018, întrucât temei de

recalculare a pensiei a constituit momentul pronunțării hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru - 07 noiembrie 2018, care a condiționat emiterea certificatului nr.19672 din 12 august 2019 eliberat de Inspectoratul de Poliție Bălți.

Judecând cauza în ordine de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră soluțiile și concluziile instanțelor de judecată ierarhic inferioare ca fiind neîntemeiate, rezultate din aprecierea arbitrară a probelor administrate la materialele cauzei și interpretarea eronată a prevederilor legale aplicabile raportului juridic litigios, din motivele ce succed.

Conform art.10 alin.(1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Potrivit art.11 alin.(1) din Codul administrativ, actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

Reieșind din prevederile art.17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Din dispozițiile art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 189 alin.(1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Conform art.206 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

În conformitate cu art.224 din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acțiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum și o eventuală decizie de soluționare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale și prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale; b) în baza unei acțiuni în obligare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual de respingere a solicitării sau o eventuală decizie adoptată în procedura prealabilă și obligă autoritatea publică să emită un act administrativ individual, dacă revendicarea pretenției reclamantului de emitere a actului este întemeiată; c) în baza unei acțiuni în realizare, obligă la acțiune, tolerare sau inacțiune, dacă o astfel de pretenție a reclamantului este întemeiată; d) în baza unei acțiuni în constatare, constată existență sau inexistența unui raport juridic ori nulitatea unui act administrativ

individual sau a unui contract administrativ, dacă raportul juridic există sau, respectiv, nu există ori actul administrativ individual sau contractul administrativ este nul; e) în baza unei acțiuni de control normativ, anulează în tot sau în parte actul administrativ normativ, dacă acesta este ilegal, sau constată nulitatea acestuia, dacă acesta este nul; f) respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că Alexandr Pașuța a activat în cadrul organelor afacerilor interne, iar prin încheierea Ministerului Afacerilor Interne nr.017133 din 05 decembrie 2005, lui Alexandr Pașuța i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă începând cu 03 octombrie 2005 pentru o vechime în muncă de 20 de ani, 00 luni, 23 de zile, în mărime de 50% din suma soldei (f.d. 15-18 din dosarul administrativ).

Nefiind de acord, Alexandr Pașuța s-a adresat în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, solicitând recalcularea vechimii în muncă.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă acțiunea lui Alexandr Pașuța, a fost recunoscut ca fiind neîntemeiat refuzul Ministerului Afacerilor Interne, expus în răspunsul nr.10-P-605/17 din 05 decembrie 2017, privind recalcularea vechimii în muncă și s-a obligat Ministerul Afacerilor Interne să-i recalculeze lui Alexandr Pașuța vechimea în muncă, cu includerea în aceasta, perioada de activitate cu înlesniri, două luni vechimea pentru o lună de serviciu, pentru perioadele: 24 mai 2001 – 04 august 2004 și 17 august 2005 – 03 octombrie 2005. Hotărârea a devenit irevocabilă la 11 decembrie 2018 (f.d.7 din dosarul administrativ).

În scopul executării hotărârii irevocabile din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la 12 iulie 2019, Ministerul Afacerilor Interne a emis ordinul nr.112ef, prin care a ordonat recalcularea vechimii în muncă a lui Alexandr Pașuța, cu includerea în aceasta, perioada de activitate cu avantaje, calculându-se două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate 24 mai 2001 – 04 august 2004 și 17 august 2005 – 03 octombrie 2005 (f.d.5 din dosarul administrativ).

La 12 august 2019, Inspectoratul de poliție Bălți al IGP al MAI a eliberat lui Alexandr Pașuța certificatul nr.19672, prin care s-a confirmat faptul că vechimea în muncă totală al acestuia, în cadrul organelor afacerilor interne, în care a fost inclusă, inclusiv perioada de activitate cu înlesniri: 24 mai 2001 – 04 august 2004 și 17 august 2005 – 03 octombrie 2005, în calitate de polițist pază și escortă în Izolatorul de detenție provizorie al Secției Instituții Speciale al CPM Bălți al IPJ Bălți, a constituit 23 de ani 04 luni și 19 zile (f.d.2-4 din dosarul administrativ).

În baza certificatului nr.19672 din 12 august 2019 al Inspectoratului de poliție Bălți al IGP al MAI, Alexandr Pașuța la data de 16 august 2019 s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu cererea nr.02/2019/2188, solicitând recalcularea pensiei, reieșind din vechimea în muncă recalculată, în care a fost inclusă perioada cu avantaje două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

Prin decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți a fost recalculat cuantumul pensiei pentru vechime în muncă a lui Alexandr Pașuța, reieșind din stagiul vechimii în muncă de 23 de ani și 5 luni, pensia majorată fiindu-i stabilită începând cu 07 noiembrie 2018 (data pronunțării hotărârii judecătorești, prin care MAI a fost obligat să-i recalculeze vechimea în muncă), concomitent i s-a achitat diferența

pensiei tot începând cu această dată – 07 noiembrie 2018. Decizia respectivă Alexandr Pașuța a recepționat-o la 24 februarie 2020 (f.d.11, 11 verso).

Nefiind de acord cu decizia organului de asigurări sociale din 22 august 2019, Alexandr Pașuța la 26 februarie 2020 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând modificarea datei de stabilire a pensiei majorate, fixând din 03 octombrie 2005, cu achitarea diferenței pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 03 octombrie 2005 (f.d.12).

Prin răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, cererea prealabilă depusă de Alexandr Pașuța a fost respinsă din motiv că în hotărârea din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și în încheierea din 13 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău nu s-a menționat din ce dată urmează să-i fie recalculată pensia. Astfel, pensia a fost recalculată începând cu 07 noiembrie 2018, data pronunțării hotărârii judecătorești, or, reieșind din prevederile art.51 alin.(2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993, recalcularea pensiilor se efectuează de la data în care au survenit circumstanțele ce cauzează modificarea mărimii pensiei. Respectiv, temei de recalculare a pensiei din data stabilirii inițiale – 03 octombrie 2005, nu este (f.d.13).

Nefiind de acord cu refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale, expus în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020 și decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, în partea datei stabilirii pensiei majorate începând cu 07 noiembrie 2018, Alexandr Pașuța s-a adresat în judecată cu prezenta acțiune.

Conform art.1 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993, militarii care îndeplinesc serviciu prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri beneficiază de dreptul la pensie viageră pentru vechime în muncă, dacă au vechimea respectivă în serviciu militar și în organele afacerilor interne.

Potrivit art.13 lit.a) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993 (în redacția Legii din anul 2009), dreptul la pensie pentru vechime în serviciu îl au militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne. La data de 03 octombrie 2005 stagiul necesar pentru calcularea pensiei pentru vechimii în muncă era de 20 de ani.

Reieșind din prevederile art.14 din aceeași Lege, mărimea pensiilor pentru vechime în muncă se stabilește în următoarele proporții: a) pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au o vechime în serviciu stabilită la art.13 lit.a) – 50 procente din suma soldei, iar pentru cei pensionați pentru limită de vârstă sau din motive de boală – 55 procente din suma soldei; pentru fiecare an complet de vechime în serviciu peste vechimea stabilită la art.13 lit.a) – 3

procente din sumele respective ale soldei, dar în total nu mai mult de 75 procente din aceste sume.

Se reține că soluția instanțelor de judecată ierarhic inferioare de respingere a acțiunii a fost întemeiată pe prevederile art.61 alin.(1) din Legea nr.1544/1993 (în redacția legii anului 2019), care stipulează că, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Colegiul lărgit remarcă că prevederile normei de drept enunțate supra nu au tangență la cazul speței, or, acestea sunt aplicabile exclusiv doar situațiilor în care pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, pe când în prezentul litigiu Alexandr Pașuța nu a prezentat acte suplimentare ce i-ar permite dreptul la majorarea pensiei pentru vechime în muncă, dar a prezentat acte ce confirmă faptul că la data stabilirii pensiei acestuia au fost admise erori de natură ce i-au afectat cuantumul pensiei stabilite inițial.

Sub acest aspect, instanța de recurs va examina pretențiile formulate de Alexandr Pașuța în limitele temeiurilor de drept invocate în cererea de recalculare a pensiei pentru vechimea în muncă, cererea prealabilă și acțiune.

Conform art.54 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544 din 23 iunie 1993, suma pensiei calculată pentru pensionarii din rândurile militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și a funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile acestora și nesolicitată la timp se plătește pentru perioada precedentă, însă cel mult pentru 3 ani premergători datei solicitării pensiei. Sumele pensiei neprimite la timp din vina organelor care au stabilit sau care plătesc pensia se plătesc pentru perioada precedentă fără limite în timp.

Din norma dată de drept rezultă că, în situația în care persoana nu a primit la timp suma cuvenită a pensiei pentru vechimea în muncă din vina organului care a stabilit pensia, persoana respectivă are dreptul de pretinde la achitarea diferenței de pensie neplătită pentru perioada precedentă, fără limită de timp.

La acest capitol, Colegiul lărgit reține că organul cu atribuții de stabilire și calculare a pensiei lui Alexandr Pașuța, era Ministerul Afacerilor Interne, care la data de 03 octombrie 2005 în mod eronat a stabilit că pensia reclamantului/recurent urmează a fi calculată în mărime de 50% din cuantumul soldei, concluzie care s-a dovedit a fi eronată, or, organul cu atribuții de stabilire, calculare și achitare a pensiei lui Alexandr Pașuța nu a dat o apreciere corespunzătoare normelor legale precitate supra, din care cert, expres și imperativ rezultă că, la data de 03 octombrie 2005 (data apariției dreptului la pensie), stagiul vechimii în

muncă necesar pentru stabilirea pensiei era de 20 de ani, pe când ultimul la data depunerii cererii de pensionare avea o vechime în muncă totală (în care era inclusă inclusiv și perioada de activitate cu avantaje) de 23 de ani 04 luni și 19 zile, fapt confirmat atât prin certificatul nr.19672 din 12 august 2019 al Inspectoratului de poliție Bălți al IGP al MAI, cât și hotărârea irevocabilă din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, care prin prisma art.22 alin.(2) și art.195 din Codul administrativ în coroborare cu art.123 alin.(2) din Codul de procedură civilă, are puterea lucrului judecat „res judecat”, fapte care nu necesită a fi probate din nou.

Așadar, la 03 octombrie 2005, data depunerii cererii de pensionare, Alexandr Pașuța avea o vechime totală în serviciu de 23 de ani 04 luni și 19 zile, iar Ministerul Afacerilor Interne (de competența căruia la acel moment era stabilirea pensiei colaboratorilor afacerilor interne) urma să calculeze și să stabilească pensia ultimului conform legii în proporție de 59% din suma soldei, situația ce a generat achitarea unei pensii mai mici lui Alexandr Pașuța începând cu data de 03 octombrie 2005 – până în prezent.

Conform art.35 alin.(2) din Legea nr.156 din 14 octombrie 1998 din privind sistemul public de pensii (în redacția legii anului 2019), pensia stabilită și neplătită la timp din vina organului de asigurări sociale care stabilește sau plătește pensia se achită fără niciun fel de limite în termen.

Totodată, reieșind din prevederile art.50 alin.(1) lit.b) din Legea nr.1544 din 23 iunie 1993, pensiile se stabilesc: pentru militarii care au satisfăcut serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare – **de la data eliberării din serviciu.**

Din cele menționate rezultă că, refuzul organului de asigurări sociale de a modifica data stabilirii pensiei recalculată lui Alexandr Pașuța, este neîntemeiat și contrar normelor legale citate supra, or, Casa Națională de Asigurări Sociale urma să stabilească pensia majorată lui Alexandr Pașuța începând cu data de 03 octombrie 2005 (data apariției dreptului la pensie) și nicidecum începând cu 07 noiembrie 2018 (data pronunțării hotărârii judecătorești, prin care Ministerul Afacerilor Interne a fost obligat să recalculeze pensia pentru vechime în muncă a reclamantului/recurent). Cu atât că, prin hotărârea irevocabilă din 07 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru reclamantului i-a fost recunoscut un drept deja existent, care a apărut la data eliberării din serviciul organelor afacerilor interne.

Circumstanțele menționate supra atestă faptul că decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, în partea datei stabilirii pensiei majorate a lui Alexandr Pașuța începând cu 07 noiembrie 2018, precum și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, expusă în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020, prin care a fost respinsă cererea prealabilă a lui Alexandr Pașuța cu privire la modificarea datei de stabilire a pensiei majorate, sunt emise contrar art.54 din Legea nr.1544/1993, impunându-se astfel, soluția de anulare a acestora, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să modifice data stabilirii pensiei recalculată lui Alexandr Pașuța, fixând cu data de 03 octombrie 2005, cu achitarea diferenței pensiei recalculată ultimului în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară celei de 03 octombrie 2005.

Totodată, conform art.47 alin.(2) din Constituție, cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Din sensul normei date de drept se deduce că dreptul la pensie se referă la drepturi incluse în categoria drepturilor sociale.

Caracteristica concepută a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter necondiționat și că pot fi solicitate numai limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

În același timp, implementarea prevederilor legale nu poate fi în conflict cu principiile constituționale, astfel încât normele legale relevante nu pot nega și nici stinge drepturile sociale garantate constituțional.

Astfel, la punerea în aplicare a dispozițiilor constituționale ce garantează drepturile sociale, legiuitorul trebuie să respecte articolul 54 alin.(4) din Constituție, care stipulează că, la angajarea dispozițiilor referitoare la restrângerea drepturilor și a libertăților fundamentale, existența și substanța acestor drepturi și libertăți trebuie să fie păstrată, concluzie ce a fost reiterată în Hotărârea Curții Constituționale nr.5 din 10 aprilie 2012, §25.

De asemenea, în Hotărârea nr. 27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, Curtea a statuat că: „[...] un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică. Aplicativ la prezenta cauză, un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.”.

Deși principiile care rezultă din articolul 1 din Protocolul nr.1 sunt aplicabile și în cazul pensiilor (Stummer v. Austria [MC], hotărârea din 7 iulie 2011, §82), totuși dispozițiile acestuia nu garantează, ca atare, vreun drept la primirea unei pensii într-un anumit quantum (Maggio și alții v. Italia, hotărârea din 31 mai 2011, §55).

În cazul în care cuantumul unui drept salarial [sau unei pensii stabilite] este redus sau anulat, această măsură poate constitui o ingerință în exercitarea dreptului de proprietate, care trebuie să fie justificată (a se vedea mutatis mutandis Rasmussen v. Polonia, hotărârea din 28 aprilie 2009, § 71). Or, o condiție esențială pentru ca ingerință să fie considerată drept compatibilă cu art.1 din Protocolul nr.1 este faptul că aceasta trebuie să fie prevăzută de lege și să servească unui interes public legitim.

Totodată, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit prin orice măsură de natură a priva o persoană de proprietatea sa (James și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 21 februarie 1986). Echilibrul cerut nu va fi realizat în cazul în care persoanei în cauză îi revine suportarea unei sarcini individuale excesive (Maggio și alții v. Italia, precitat supra, §57).

Se atestă că, în conformitate cu art.3 din Legea nr.489 din 08 iulie 1999 privind sistemul public de asigurări sociale, dreptul de asigurare socială, fiind garantat de stat, se exercită în condițiile legii, prin sistemul public de asigurări sociale, în baza principiilor

unicității, egalității, solidarității sociale, obligativității, contributivității, repartiției și autonomiei.

Totodată, în Hotărârea nr.27 din 18 mai 1999 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998 „Privind pensiile de asigurări sociale de stat” Curtea Constituțională a reținut că: ”În Legea nr. 156-XIV este consacrată și destinație specială a contribuțiilor de asigurări sociale: veniturile din fondul de pensii pot fi utilizate numai pentru plata pensiilor. Contribuțiile de asigurări sociale în fondul de pensii sunt plăți obligatorii, percepute din salariul (venitul) cetățenilor. Defalcând o parte, stabilită prin lege, din salariul (venitul) lor, cetățenii încadrați în câmpul muncii, prin intermediul sistemului de contribuții de asigurări sociale obligatorii în fondul de pensii, participă nemijlocit la formarea bugetului asigurărilor sociale de stat.”

Astfel, prin sumele plătite sub forma contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale, persoana practic își câștigă dreptul de a primi o pensie în cuantumul rezultat prin aplicarea principiului contributivității. Dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind intrinsec și indisolubil legate. Concomitent, în jurisprudența de principiu a Curții Constituționale s-a stabilit că, Legea Supremă nu garantează un cuantum determinat al prestației sociale, inclusiv al pensiei, astfel încât legiuitorul se bucură în domeniul drepturilor sociale de o marjă destul de largă de apreciere în stabilirea normelor pentru punerea în aplicare a drepturilor individuale sociale, inclusiv de posibilitatea de a le modifica [Hotărârea Curții Constituționale nr.5 din 10 aprilie 2012, §46]. Dreptul persoanei la pensie este reglementat prin Legea privind pensiile de asigurări sociale de stat nr.156-XIV din 14 octombrie 1998, potrivit căreia pensia de asigurări sociale de stat este venitul bănesc convenit asiguratului, în condițiile legii, corelativ obligațiilor privind plata contribuțiilor de asigurări sociale de stat.

Din cele nominalizate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că concluziile instanței de apel și a primei instanțe ce au dus la emiterea soluției de respingere a acțiunii, sunt eronate și contrare circumstanțelor cauzei și cadrului legal aplicabil speței, ceea ce impune admiterea acțiunii depuse de Alexandr Pașuța, anularea refuzului organului de asigurări sociale, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să recalculeze pensia lui Alexandr Pașuța în strictă conformitate cu art.54 din Legea nr.1544/1993, or, menținerea unei atare soluții va duce în mod inevitabil la încălcarea dreptului de proprietate al reclamantului/recurent asupra părții de pensii neprimite din vina organului care a stabilit pensia.

Faptele constatate și elucidate supra, permit instanței de recurs să conchidă că atât prima instanță, cât și instanța de apel au pronunțat soluții neîntemeiate, cu aprecierea arbitrară a probelor din dosar și aplicarea eronată a normelor de drept material, motiv pentru care actele judecătorești de dispoziție nu pot fi menținute.

Din considerentele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral

decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, și de a emite o decizie nouă de admitere integrală a acțiunii în contencios administrativ depusă de Alexandr Pașuța.

În conformitate cu art.248 alin.(1) lit.c) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Alexandr Pașuța, reprezentat de avocatul Roman Ocerednîi.

Se casează integral decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 17 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, și se emite o decizie nouă prin care:

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Pașuța împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la recunoașterea refuzului ca fiind ilegal, anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și achitarea diferenței pensiei recalculate.

Se anulează ca fiind ilegală decizia nr.02/2019/36051 din 22 august 2019 a Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale expusă în răspunsul nr.P-620/20 din 15 mai 2020, prin care s-a refuzat lui Alexandr Pașuța modificarea datei de stabilire a pensiei majorate.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să efectueze modificarea datei stabilirii pensiei recalculate a lui Alexandr Pașuța, începând cu data de 03 octombrie 2005.

Se obligă Casa Națională de Asigurări Sociale să achite lui Alexandr Pașuța diferența pensiei recalculate în raport cu pensia primită pentru perioada anterioară, începând cu data de 03 octombrie 2005.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Aliona Miron